

Opvs Theologicvm

In Tres Tomos Distribvtvm, In quo praecipua totius Theologiae capita accurate pertractantur ... Adiecto ad finem Tertij Tomi Indice rerum notabilium

Qui totam primam partem D. Thomæ, ac multa alia continet, quorum Indicem sequens pagina dabit

Mauro, Silvestro

Romae, 1687

Q. 274. Vtrùm in statu innocentiae homines fuissent generati in statu gratiae, & iustitiae originalis, in eaque confirmati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84111](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84111)

nem naturæ particularis, concedo: quasi præter intentionem naturæ vniuersalis, ac Dei, nego maiorem: distinguo eodem pacto minorem: & nego consequentiam. Vt cum Sancto Thoma quæst. 92. art. 1. ad 1. diximus quæst. 252. num. 3. femina est quasi præter intentionem naturæ particularis, sed iuxta primariam intentionem naturæ vniuersalis, ac Dei, qui primo, & per se intendit tum marem, tum feminam, cum uterque sexus sit necessarius ad generationem: sed in statu innocentie debuerunt dari omnia, quæ per se intenduntur à Deo, & à natura vniuersali: ergo in statu innocentie debuit dari, ac generari non solum mas, sed etiam femina. Ad do, quod femina est veluti *mas lusus*, non quia careat aliqua perfectione debita naturæ humanæ in quolibet indiuiduo, sed quia, cum sit minus perfecta, quam mas, caret aliqua perfectione maris, cum ad perfectionem speciei humanæ requiratur inæqualitas sexus, per quam mas sit perfectior femina.

19. Ad 6. Femina non solum generatur propter defectum virtutis in agente, vel propter indispositionem materiæ, sed etiam propter aliquod accidens extrinsecum, ideoque Aristoteles lib. 4. de Generatione animalium, cap. 2. docet, quod ventus septentrionalis coadiuuat ad generationem masculorum, ventus autem australis ad generationem feminarum: ergo licet in statu innocentie non fuisset defectus virtutis in agente, nec indispositio materiæ, femina potuissent generari propter aliquod accidens extrinsecum. Si verò quærat, quodnam accidens extrinsecum in statu innocentie determinaret generationem maris, aut feminæ, respondet Sanctus Thomas hoc art. 2. quæst. 99. ad 2. quod quandoquidem corpus erat perfectè subiectum, & patens animæ, parentes per suam voluntatem ordinatam se determinarent ad generandum aliquando marem, aliquando feminam, prout fuisset expediens propagationi naturæ humanæ. Hinc inferri potest cum Suario lib. 5. de Opere sex dierum, cap. 3. num. 2. quod non solum omnes viri, & feminae fuissent fecundi, sed etiam per omnes, & singulos actus coeundi generassent prolem. Cum enim in illis non fuisset defectus virtutis, & ordinata voluntate nunquam coissent, nisi animo generandi, semper generassent prolem. Inferitur rursus, quod ut docet Sanctus Thomas hoc eodem art. 2. quæst. 99. in resp. ad 3. in statu innocentie *tot fuissent generatee feminae, quot & mares*. Ratio est, quia cum vnusquisque masculus deberet posse ducere uxorem, tot deberent esse masculi, quot feminae, ac proinde quilibet coniuges voluntate ordinata deberent velle tot generare masculos, quot feminas. Idem docent alij Theologi communiter, ac præsertim Sanctus Bonaventura in 2. dist. 20. quæst. 6. Richardus eadem dist. art. 2. quæst. 1. Ægidius ibidem, quæst. 2. art. 1. & Aureolus art. 2.

quos refert, & sequitur Suarius lib. 5. de Opere sex dierum, cap. 3. num. 14. & sequentibus.

20. Ad 7. distinguo maiorem: in statu innocentie homines semper vixissent vita animali, ac propria viæ, nego: vita spirituali, ac propria termini, concedo maiorem: transeat minor: & nego consequentiam. In statu innocentie non semper homines vixissent vita animali, qua manducarent, biberent, & nutrentur, generarent &c. sed post aliquod longum tempus corpora eorum per qualitates corporis gloriosi fierent spiritalia, vt ex doctrina Apostoli 1. ad Corinthios 15. diximus quæst. 272. num. 7. ergo postquam primi parentes desuissent viuere vitam animalem, deberent remanere mares, & feminae, qui propagarent genus humanum. Ad do, quod sicut non solum primi parentes, sed etiam eorum filij deberent exercere operationes animales manducandi bibendi, ac se nutriendi, sic deberent exercere operationes animales generandi.

QVÆSTIO CCLXXIV.

Verum in statu innocentie homines fuissent generati in statu gratiæ, & iustitiæ originalis, in eaque confirmati?

S. Thomas quæst. 100. art. 1. & 2.

1. **E**X vna parte videtur, quod homines in statu innocentie non fuissent generati cum iustitia originali; primo quia gratia, & iustitia est in anima: sed anima rationalis non est ex traduce, hoc est non traducitur ex vno homine in alium: ergo neque gratia, & iustitia traducitur ex vno homine in alium, præsertim quia si iustitia sic transfunderetur, esset naturalis, cum ex Apostolo ad Rom. 6. iustitia non sit naturalis, sed sit per gratiam.

2. Secundo Hugo de Sancto Victore lib. 2. de Sacram. parte 6. dicit, quod primus homo ante peccatum generaret quidem filios absque peccato, sed non paternæ iustitiæ hæredes: sed si generarentur cum iustitia originali, generarentur paternæ iustitiæ hæredes: ergo.

3. Tercio ex alia parte videtur, quod pueri in statu innocentie non solum fuissent generati cum gratia, & iustitia originali, sed etiam fuissent confirmati in gratia, & iustitia, ac proinde nemo peccaret, ita vt iustitiam, & gratiam amitteret, ac omnes saluarentur. Propter peccatum enim Adami non solum generamur cum peccato originali, sed etiam cum necessitate peccandi: ergo si Adam permanisset in iustitia, & in gratia, non solum homines generati fuissent cum iustitia originali, sed etiam cum necessitate permanendi in iustitia, & nunquam peccandi, ac proinde confirmati in gratia.

4. Quar-

4. Quarto Angeli, qui resisterunt tentationi, ac non peccarunt, statim confirmati sunt in gratia, ita ut amplius peccare non possent: ergo etiam primi parentes si tentationi resisterent, confirmati fuissent in gratia, ita ut amplius peccare non possent: sed genuissent filios tales, quales ipsi fuissent: ergo.

5. Quinto Gregorius lib. 4. *Moralium*, cap. 36 super illud Iob somno meo requiescerem, dicit: Si parentem primum nulla peccati putredo corrumpere, nequaquam ex se filios gehennæ generaret, sed soli ceteri ex illo nascerentur: ergo si Adam non peccasset, omnes homines fuissent prædestinati, ac proinde confirmati in gratia. Hoc idem expressius docet Anselmus lib. 1. *cur Deus homo*, cap. 18. dicens, quod si primi parentes sic vixissent, ut tentati non peccassent, ita confirmarentur cum omni propagine, ut amplius peccare non possent.

6. Respondeo cum Sancto Thoma quæst. 100. art. 1. quod si Adam non peccasset, omnes homines generati fuissent in statu gratiæ. Sanctum Thomam sequuntur communiter Theologi in 2. dist. 20. ac Suar. lib. 3. de Opere sex dierum, cap. 8. num. 2. dicit hanc sententiam esse certissimam.

Probatur primo ex Scriptura. Apostolus enim ad Rom. 5. dicit: Per unum hominem peccatum introiit in mundum, & per peccatum mors: ergo si Adam non peccasset, homines non generarentur cum peccato originali: sed iuxta præsentem providentiam non datur status medius inter peccatum, & gratiam: ergo si Adam non peccasset, homines generati fuissent in statu gratiæ, præsertim cum peccatum originale consistat in privatione gratiæ, cum qua gratia generati fuissimus, si non peccassimus in Adamo.

7. Probatur secundo ex Concilijs. Nam Concilium Arausicanum 2. cap. 19. dicit, nos perdidisse in Adamo, & per Adamum, solam animæ, quæ in nobis per Christum reparatur: sed solam animæ, quæ in nobis per Christum reparatur, est gratia sanctificans: ergo nos per Adamum perdidimus gratiam sanctificantem, ac si Adam non peccasset, generati fuissimus cum gratia sanctificante. Tridentinum sess. 5. cap. 2. dicit Adamum peccando non sibi tantum, sed nobis etiam sanctitatem, quam acceperat, perdidisse, & ideo peccatum, quod mors est animæ, in posteros transfudisse: sed sanctitas, quam Adamus acceperat, consistebat in gratia: ergo Adam non sibi solum, sed nobis perdidit gratiam, ac proinde si Adam non peccasset, generati fuissimus cum gratia.

8. Tertio probatur ex Patribus. Irenæus lib. 3. cap. 20. dicit nos recuperare per Christum, quod in Adam perdidimus: sed per Christum recuperamus gratiam: ergo in Adamo perdidimus gratiam, ac proinde si Adam non peccasset, fuissimus generati cum gratia, sicut quia Adam peccavit, generamur cum privatione gratiæ. Irenæo consonant

Basilii lib. de Spiritu Sancto, cap. 17. Leo serm. 1. de ieiunio mensis 10. dicens: erigi in Adam secundo, quod cecidit in primo. Anselmus autem lib. de conceptione Virginis, cap. 10. & 22. dicit, quod simul cum rationalem haberent animam, iusti essent, quos generaret homo, si non peccaret.

9. Probatur quarto ratione, quam affert Sanctus Thomas hoc art. 1. quæst. 100. Nam naturaliter homo generat sibi simile secundum speciem, & secundum accidentia, quæ speciem consequuntur, nisi aliquid accidat præter naturam, ut cum homo generat monstrum, vel cæcum, surdum &c. at non est eodem modo necessarium, ut generet sibi simile in accidentibus individuabilibus: sed gratia, licet non emanarit naturaliter ex natura, sed fuerit donum supernaturale, tamen à Deo data fuit ipsi naturæ, & speciei humanæ in Adamo existenti, ac proinde ita data fuit, ut esset accidens naturæ, & speciei humanæ: ergo Adam genuisset filios sibi similes in gratia, nisi aliquid accideret præter naturam: sed in statu innocentie nihil accidisset præter naturam: ergo in statu innocentie homines generati fuissent cum gratia. Confirmatur: nam quia peccatum Adami fuit peccatum naturæ, filij, & posterij Adami generantur cum peccato: sed oppositorum proportionalis est ratio: ergo etiam gratia fuisset donum datum naturæ, ac speciei, ac proinde filij, & posterij Adami generati fuissent cum gratia. Radicalis horum ratio fuit diuina voluntas, qua Deus voluit dare Adamo gratiam, ut donum datum naturæ humanæ, ita ut si gratiam conservaret, propagaret in posteros, si gratiam peccando amitteret, propagaret in posteros peccatum originale, & privationem gratiæ.

10. Infertur primo, quod si Adam non peccasset, homines generati fuissent cum fide, spe, & charitate, & omnibus virtutibus moralibus per se infusis. Ratio est, quia virtutes per se infusæ sequuntur tanquam proprietates ex gratia, quæ est natura quædam spiritalis: ergo &c. Confirmatur: nam ex allata ratione infantibus in baptismo simul cum gratia infunduntur fides, spes, charitas, aliæque virtutes per se infusæ. De scientijs, & virtutibus per se acquisitis agitur quæst. 275. proxime sequenti.

11. Infertur secundo, quod si Adam non peccasset, homines sicut generati fuissent cum gratia, sic generati fuissent cum iustitia originali, cum integritate naturæ, cum dono immortalitatis, & cum alijs similibus donis Adamo concessis, ut docet Sanctus Thomas hoc art. 1. quæst. 100. quem sequuntur communiter Theologi. Ratio est, quia gratia, & hæc dona data fuerunt in Adamo toti naturæ, ac speciei humanæ: ergo propagari debuissent in posteros.

12. Confirmatur primo ex Scriptura. Nam Ecclesiast. 7. dicitur: Deus fecit hominem rectum;

rectum: sed rectitudo includit perfectam subiectionem partis inferioris respectu superioris, ut docet Hieronymus lib. 1. in Iovinianum, in qua perfecta subiectione consistit iustitia originalis, ut diximus quest. 259. & 260. ergo Deus fecit hominem cum iustitia originali: sed scriptura dicens, quod *Deus fecit hominem*, non loquitur solum de Adamo in individuo, sed de homine in specie, ideoque addit, & ipse se immiscuit infinitis questionibus, quod verificatur non solum de Adamo, sed de ceteris hominibus: ergo. Confirmatur: nam dum Sap. 2. dicitur, *Deus creavit hominem inextinguibilem*, & subditur, *Invidia autem Diaboli mors intravit in orbem terrarum*, significatur, quod homo creatus est inextinguibilis, & immortalis secundum speciem, ac quod invidia Diaboli peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors, ut dicit Apostolus ad Rom. 5. ergo dum dicitur, quod *Deus fecit hominem rectum*, significatur, quod fecit hominem rectum secundum speciem, invidia autem Diaboli amissa est rectitudo, & iustitia originalis: ergo sicut si Adam non peccasset, homines generati fuissent cum dono immunitatis à morte, sic generati fuissent cum rectitudine consistente in iustitia originali.

13. Confirmatur secundo: nam Trident. sess. 5. cap. 2. definit Adamum peccando, non sibi solum, sed etiam nobis sanctitatem, & iustitiam amisisse: ergo indicat Adamum amisisse nobis non solum gratiam, quæ est sanctitas, sed etiam iustitiam originalem. Concilium Arausicanum 2. cap. 8. cum Augustino, aliisque Patribus dicit in omnibus Adami posteris liberum arbitrium fuisse infirmatum propter peccatum Adam: sed hæc infirmitas præsertim oritur ex concupiscentia, & ex pugna carnis cum spiritu, quam deplorat Apostolus ad Rom. 7. ergo ex peccato Adami orta est in nobis concupiscentia, ac pugna carnis cum spiritu: ergo si Adam non peccasset, non fuisset in nobis concupiscentia, ac proinde fuisset iustitia originalis, per quam caro non repugnaret spiritui, & rationi. Ideo Coelestinus Papa epist. 1. ad Episc. Gallie, cap. 4. dicit in prauaricatione *Adæ homines naturalem possibilitatem perdidisse*, quæ naturalis possibilitas bene operandi consistens in iustitia originali propagata fuisset cum ipsa natura integra, & in hoc sensu fuisset naturalis.

14. Confirmatur tertio ex Augustino, qui lib. 14. de Ciuit. cap. 10. dicit: *Quam felices erant primi homines, & nullis agitabantur perturbationibus animorum, nullis corporum turbabantur incommodis, tam felix vniuersa societas esset humana, si nec illi malum, quod etiam in posteros traicerent, nec quisquam ex eorum stirpe iniquitatem committeret, quæ damnationem reciperet*: ergo existimat, quod Adam si non peccasset, generasset homines sibi similes etiam in iustitia originali.

15. Sed quæritur, vtrum si Adam non

peccasset, homines non solum generarentur cum gratia, sed etiam generarentur confirmati in gratia, ita ut non possent amittere gratiam, & peccare mortaliter?

16. Respondet negatiue Sanctus Thomas art. 2. huius quæst. 100., & in 2. dist. 20. art. 3. ad 5., & quodlib. 5. num. 8. Sanctum Thomam sequuntur magis communiter Theologi, nimirum Durandus in 2. dist. 20. qu. 5. num. 9. Cajetanus, & Thomistæ in hunc art. Sancti Thomæ, ac inter alios Zumel, Molina, & Valentia, ac Suarius lib. 5. de Operibus sex dierum, cap. 9. nu. 3. Eandem opinionem indicant Ægidius in 2. dist. 20. quæst. 2. art. 4., & Richardus ibidem art. 4., qui addit, quod licet posteri Adæ innocentis possent peccare, vel non peccare, fortasse tamen nullus peccaret.

17. Probat primo hanc sententiam Sanctus Thomas in argumento *Sed contra* ex S. Augustino, qui lib. 14. de Ciuit. cap. 1. ex verbis relatis num. 14., quibus dicit, quod posteri Adæ felices fuissent, sicut Adam ante peccatum, si nec illi, hoc est primi parentes, malum, quod etiam in posteros traicerent, nec quisquam ex eorum stirpe iniquitatem committeret, quæ damnationem reciperet: ergo S. Augustinus supponit, quod posteri Adæ innocentis potuissent iniquitatem committere, quæ damnationem reciperet, ac proinde non fuissent confirmati in gratia.

18. Probat secundo ratione. Nam qui generarentur ex Adamo, & Heua, dum generarentur, non haberent plus perfectionis, quam haberent ipsi primi parentes, dum generarent filios: sed primi parentes quandiu fuissent in statu generandi filios, non fuissent confirmati in gratia: ergo eorum filij non generarentur confirmati in gratia. Probatur minor: nam connaturaliter, ac de lege ordinaria creatura rationalis tunc solum confirmatur in gratia, ita ut amplius peccare non possit, cum efficitur beata per claram visionem Dei, prout est in se; siquidem summa, & infinita bonitas Dei clarè visa necessitat creaturam ad inherendum ipsi Deo per amorem super omnia, ita ut non possit à Deo auerti, peccando: sed primi parentes, cum peruenirent ad beatitudinem consistentem in visione Dei, efficerentur spirituales mente, & corpore, & cessarent ab actibus vitæ animalis, nimirum ab actibus manducandi, bibendi, se nutriendi, & filios generandi: ergo cum filios generarent, non viderent Deum, ac proinde connaturaliter, ac de lege ordinaria non essent confirmati in gratia, nec generarent filios confirmatos in gratia: Potest tamen aliquis etiam antequam Deum ex speciali privilegio videat, confirmari in gratia, sicut creditur de Virgine Matre Dei. Hoc autem privilegium primis parentibus, & omnibus hominibus in statu innocentie sine fundamento desumpto ex Scriptura tribui non debet.

19. Scotus in 2. dist. 20. cum Sancto Tho-

Ggggg

ma

ma docet, quod homines in statu innocentiae non generarentur, nec nascerentur confirmati in gratia, quia non essent melioris conditionis, quam primi parentes, qui in prima productione non fuerunt in gratia confirmati. Addit tamen, quod primi parentes, si vicissent primam tentationem, confirmati fuissent in gratia, ac proportionaliter eorum posterij, si vicissent primam tentationem, confirmati fuissent in gratia. Deinde quaest. 2. inclinat in opinionem dicentem, quod si Adam non peccasset, generati fuissent soli praedestinati, ac proinde nullus hominum fuisset damnatus, & addit illos futuros fuisse eosdem numero homines, qui de facto sunt praedestinati, nec plures, nec pauciores, ac quod tunc nullus fuisset generatus eorum, qui de facto sunt reprobi, ac damnantur. Cum Scotus in ceteris consentit Gabriel eadem dist. art. 1., ac solum dubitat, vtrum durante statu innocentiae, iidem homines fuissent praedestinati, qui praedestinati sunt de facto. Maior eadem dist. dub. ultimo parum discrepat à Scoto, ac Bassolis ibidem art. 3. & 4. Scotum omnino sequitur, cui etiam consentit noster Pererius lib. 4. in Genes. quaest. de creatione mulieris, circa illa verba: *Non est bonum hominem esse solum.*

20. Omnes istae opiniones reiiciuntur fundamento allato ex Sancto Thoma. Nam cum de lege ordinaria, & sine specialissimo privilegio homines non confirmantur in gratia, antequam videant Deum, sine fundamento docent primos parentes, ac omnes eorum posteros confirmandos fuisse in gratia post victoriam primae tentationis, antequam Deum viderent. Quaestiones, in quibus quaeritur, vtrum si Adam non peccasset, omnes homines essent praedestinati, ac generarentur omnes, ac soli, qui de facto sunt praedestinati, an potius aliqui praedestinati generentur de facto occasione primi peccati, qui si Adam non peccasset, non fuissent generati, sunt valde incertae, nec possunt sufficienter ex Scriptura decidi, ideoque sunt hic omittendae. Videri potest Suarius, qui lib. 5. de Opere sex dierum, cap. 9. & 10. has, & similes quaestiones examinat.

21. Ad 1. concedo totum, quod nimirum sicut anima non est ex traduce, neque traducitur ex vno homine in alium, sic in statu innocentiae iustitia non esset ex traduce, nec traduceretur ex vno homine in alium. Ut enim aliquid sit ex traduce, debet ex vno in alium derivari virtute seminis; sed anima rationalis non derivatur ex vno homine in alium hominem virtute seminis, sed corpori virtute seminis organizato, ac disposito infunditur à Deo: ergo anima rationalis non est ex traduce, neque ex vno homine traducitur in alium. Proportionaliter gratia, & iustitia non derivarentur ex Adamo in posteros virtute seminis, sed infunderentur immediate à Deo, ac proinde non essent ex traduce, nec

traducerentur ex vno homine in alium. Rursus gratia non esset naturalis posteris Adam, quia non daretur ut debita natura, sed ut donum gratuitum à Deo datum toti naturae humanae in Adamo.

22. Ad 2. ex autoritate Hugonis de Sancto Victore, respondet Sanctus Thomas in resp. ad 1., quod Hugo dicens, quod Adam, si non peccasset, generasset, quidem filios sine peccato, sed non paternae iustitiae haeredes, non negat, quod filij accepissent ab Adamo veluti hereditario iure habitum iustitiae, sed solum negat, quod accepissent executionem habitus, siquidem actus iustitiae non acciperent ab Adamo, sed deberent exequi per liberum arbitrium. Respondet secundo Suarius lib. 5. de Opere sex dierum, cap. 8. num. 14., quod Hugo non negat filios Adam in generatione accepturos iustitiam, & gratiam, sed solum negat illos accepturos hereditario iure, & ex merito Adam, cum acciperent solum ex promissione gratuita Dei. Peccatum autem originale accipimus ex merito Adam.

23. Ad 3. Respondet Sanctus Thomas art. 2. in resp. ad 3., quod sicut post peccatum Adam ita homines nascuntur cum quadam necessitate morali peccandi, ut possint, cooperando auxilijs gratiae, recuperare gratiam, & iustitiam amissam in Adamo, sic si non peccasset Adam, ita homines nascerentur cum iustitia, & gratia, ut possent, auxilijs gratiae resistendo, peccare, & gratiam, ac iustitiam amittere.

24. Ad 4. concedo antecedens, & nego consequentiam. Disparitatem assertit Sanctus Thomas in resp. ad 4. dicens: *Homo habet liberum arbitrium vertibile, & ante electionem, & post; non autem Angelus, sicut supra dictum est, cum de Angelo ageretur quaest. nimirum 64. art. 2. Videri possunt, quae de hoc puncto diximus qu. 188.*

25. Ad 5. Si Adam non peccasset, procul dubio non generasset ex se filios gehennae, sicut nos cum ex Adam habeamus peccatum originale, per quod sumus filij gehennae, ex Adam habemus, quod sumus filij gehennae, & ut loquitur Apostolus sumus natura filij irae. Ex hoc tamen non sequitur, quod posterij Adam non possent, peccando, se constituit in filios gehennae. Si autem non peccarent, ac proinde non se facerent filios gehennae, hoc non haberent ex eo, quod essent confirmati in gratia, sed propter divinam providentiam, per quam à peccato conservarentur immunes, ut loquitur Sanctus Thomas in resp. ad 1. Ad auctoritatem Anselmi respondet Sanctus Thomas in resp. ad 2., quod *Anselmus hoc non dicit, asserendo, sed opinando; quod patet ex ipso modo loquendi, cum dicit, videtur, quod si vixissent.*